

Landstingsstyrelsens Beslutsärenden

§ 22 Svar på remiss från Justitiedepartementet: Betänkandet "Ökad insyn i partiets finansiering – ett utbyggt regelverk" (SOU 2016:74)

Diarienummer LD16/03916

Landstingsstyrelsens beslut

1. Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget och avger yttrande enligt bilaga c).
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget till den nya lagen om insyn i finansiering av partier. Även om förslaget kommer att innebära ökad administration för partier, partiföreträdare och anknutna organisationer på regional och lokal nivå, är den ökade öppenhet som förslaget innebär en logisk följd om Sverige ska efterleva de rekommendationer som har lämnats från Europarådets kontrollorgan, Greco.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag. **Bilaga § 22 A**
- b) Remiss, innehåll och sammanfattning
- c) Remissvar. **Bilaga § 22 C**

Yrkande

Ulf Berg (M) yrkar bifall till förslag till beslut.

Utdrag exp 2017-02-13 till 1. Regeringskansliet,
Justitiedepartementet,
103 33 Stockholm
2. nils.sjoblom@
regeringskansliet.se
3. Kerstin Cederberg
4. Akten

Vid protokollet:

Taimi Hermansson

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

2017-02-13 Landstingsstyrelsen

Svar på remiss från Justitiedepartementet: Betänkandet "Ökad insyn i partiers finansiering - ett utbyggt regelverk" (SOU 2016:74)

Ordförandens förslag

1. Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget och avger yttrande enligt bilaga c).
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget till den nya lagen om insyn i finansiering av partier. Även om förslaget kommer att innebära ökad administration för partier, partiföreträdare och anknutna organisationer på regional och lokal nivå, är den ökade öppenhet som förslaget innebär en logisk följd om Sverige ska efterleva de rekommendationer som har lämnats från Europarådets kontrollorgan, Greco.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Remiss, innehåll och sammanfattning
<http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/11/sou-201674/>
- c) Remissvar

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Bakgrund

Lagen (2014:105) om insyn i finansiering av partier, insynslagen, trädde i kraft den 1 april 2014. Införandet av insynslagen markerade en övergång från en lång tradition bland riksdagspartier med endast frivilliga överenskommelser om redovisning av intäkter till en tvingande reglering. Insynslagen gäller för partier och valkandidater på central nivå.

Inom Europarådet har tagits fram en rekommendation, 2003 års rekommendation om gemensamma regler mot korruption vid finansiering av politiska partier och valkampanjer. Europarådets kontrollorgan Gruppen av stater mot korruption (Greco) utvärderar hur medlemsländerna följer rekommendationen. I en rapport i februari 2009 riktade Greco sju

rekommendationer till Sverige om åtgärder som borde vidtas för att skapa ökad insyn i de politiska partiernas och valkandidaternas finansiering. Greco har i uppföljningsrapporter efter införandet av insynslagen bedömt att Sverige numera uppfyller flera av rekommendationerna men anfört bl.a. att redovisningsskyldigheten bör avse partiernas verksamhet på samtliga nivåer och att ett generellt förbud mot anonyma bidrag bör införas.

För att åstadkomma en följsamhet till Grecos rekommendationer föreslår kommittén att insynslagen upphävs och ersätts av en ny lag, som föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

I den nya lagen föreslås följande förändringar.

En redovisningsskyldighet på regional och lokal nivå

I dag gäller en skyldighet för partier som deltar i val till riksdagen eller Europaparlamentet att till Kammarkollegiet lämna intäktsredovisning för offentliggörande avseende sin verksamhet på central nivå. Kommittén föreslår att denna skyldighet ska gälla även för partier som deltar i val till landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige och avse även partiets verksamhet på regional och lokal nivå samt verksamhet som bedrivs genom sidoorganisationer. På liknande sätt föreslås att skyldigheten att redovisa intäkter ska gälla inte bara centrala partiföreträdare utan även vad avser ledamöter och ersättare i landstingsfullmäktige eller kommunfullmäktige. Begränsningen till dem som har utsetts genom personval tas bort.

Varje ideell förening, ledamot och ersättare ska redovisa för sig. Den centrala redovisningen från partierna föreslås således att tas bort.

I dag gäller att någon intäktsredovisning inte behöver ges in om partiets intäkter under ett räkenskapsår eller kalenderår understiger ett halvt (0,5) prisbasbelopp (22 400 kr för år 2017). Kommittén föreslår att ideella föreningar på central nivå inom partier får statligt partistöd och ideella föreningar på central nivå inom sådana partiets sidoorganisationer ska vara skyldiga att ge in intäktsredovisning varje år oavsett storleken av intäkterna. Övriga ideella föreningar samt ledamöter och ersättare för ledamöter behöver inte ge in någon intäktsredovisning om intäkterna under ett räkenskapsår eller kalenderår understiger ett halvt prisbasbelopp. Enligt förslaget behöver vidare någon anmälan inte göras om intäkterna understiger nämnda värde.

Ett förbud mot anonyma bidrag

Enligt gällande rätt är det tillåtet för partier och valkandidater att ta emot anonyma bidrag, dvs. bidrag där partiet eller valkandidaten inte känner till vem som är givare. Det är dock enligt lagen om statligt stöd till politiska

partier en förutsättning för rätt till stöd enligt den lagen att partiet, en ledamot eller en ersättare för en ledamot inte har tagit emot anonyma bidrag. Kommittén föreslår att det ska införas ett förbud för partier och deras sidoorganisationer att ta emot anonyma bidrag vars värde överstiger en tjugondels (0,05) prisbasbelopp (2 240 kr för år 2017). Detsamma ska gälla för valkandidater, ledamöter och ersättare för ledamöter av riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige och Europaparlamentet.

Redovisningsskyldighetens omfattning ska huvudsakligen vara densamma för alla redovisningsskyldiga.

Gränsvärdet för redovisning av en bidragsgivares identitet ska vara ett halvt (0,5) prisbasbelopp (22 400 kr för år 2017).

Kommittén föreslår att avgränsningen till intäkter till personvalskampanj tas bort och att en ledamots eller ersättares intäktsredovisning ska innehålla uppgifter om vissa intäkter som hon eller han har haft i egenskap av valkandidat, ledamot eller ersättare för ledamot.

Partierna och deras sidoorganisationer ska enligt förslaget redovisa hur de har finansierat all sin verksamhet och inte bara, som är fallet enligt den nuvarande lagen, den politiska verksamheten.

En intäktsredovisning ska enligt förslaget innehålla uppgifter om offentligt stöd till partier, kvinnoorganisationer och partiernas ungdomsorganisationer. Kommittén föreslår också att landsting och kommuner ska åläggas att göra uppgifter om vilka partier och organisationer (ideella föreningar) som de har betalat ut partistöd till, och med vilka belopp, tillgängliga för allmänheten på sina webbplatser. Särskilda regler införs vad gäller redovisning av lotterier, insamlingar och övriga intäkter.

En förenklad hantering föreslås vad gäller bidrag från enskilda vars värde i ett enskilt fall understiger en tvåhundredels (0,005) prisbasbelopp (224 kr för år 2017). Summan av sådana bidrag ska redovisas för sig i en intäktsredovisning och det behöver inte anges om de är anonyma eller inte. De behöver inte heller räknas med vid bedömningen av om summan av bidrag från samma bidragsgivare överstiger gränsvärdet för redovisning av bidragsgivarens identitet.

Ingivande och offentliggörande av intäktsredovisningar samt tillsyn och sanktioner

Enligt den nuvarande insynslagen ska en intäktsredovisning ges in till Kammarkollegiet och ha kommit in till kollegiet senast den 1 juli året efter det räkenskapsår eller kalenderår som redovisningen avser. Kammarkollegiet ansvarar också för offentliggörande av redovisningarna

och utövar tillsyn över insyns-lagstiftningen. Denna ordning föreslås gälla i fråga om samtliga intäktsredovisningar.

Kammarkollegiet blir skyldiga att publicera intäktsredovisningarna på sin webbplats samt uppgifter om gjorda inbetalningar avseende otillåtna anonyma bidrag.

Kammarkollegiet föreslås utreda om någon som enligt lagen var skyldig att ge in en intäktsredovisning inte har gjort det i rätt tid. Om en sådan utredning visar att skyldighet att lämna intäktsredovisning förelåg ska en förseningsavgift tas ut. Reglerna om särskilda avgifter som gäller idag kommer även att tillämpas på redovisningsskyldiga på regional och lokal nivå och inom sidoorganisationerna. Det kommer också fortsättningsvis att vara möjligt för Kammarkollegiet att jämka förseningsavgift eller särskild avgift.

Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget i dess helhet.

Ekonomi och finansiering

För landstingen bedöms förslagen endast medföra mindre kostnadsökningar, som ryms inom befintliga anslag.

Likabehandling

Förslaget innebär att partier, sidoorganisationer och politiska företrädare behandlas på likartat sätt oavsett vilken nivå; central, regional eller lokal, som man verkar på.

Juridik

Ur ett EU-rättsligt perspektiv bör eftersträvas att de ingående staterna hanterar redovisning och insyn av de politiska partiernas finansiering på ett likartat sätt.

Samverkan med fackliga organisationer

Remissvar är inte föremål för facklig samverkan.

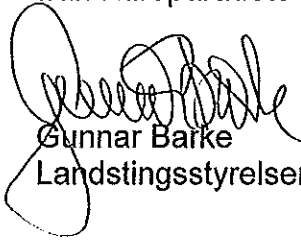
Uppföljning

Förutsatt att den nya lagen träder i kraft 2018 behöver rutiner upprättas i landstinget för redovisning enligt förslaget.

Justitiedepartementet
nils.sjblom@regeringskansliet.se

Svar på remiss Ju2016/07989/L6: Betänkandet "Ökad insyn i partiets finansiering – ett utbyggt regelverk" (SOU 2016:74)

Landstinget Dalarna tillstyrker förslaget till den nya lagen om insyn i finansiering av partier. Även om förslaget kommer att innebära ökad administration för partier, partiföreträdare och anknutna organisationer på regional och lokal nivå, är den ökade öppenhet som förslaget innebär en logisk följd om Sverige ska efterleva de rekommendationer som har lämnats från Europarådets kontrollorgan, Greco.

Gunnar Barke
Landstingsstyrelsens ordförande